שתי מדות פרק עשירי מנחות

רבו של רבא דאמר רבא בריש יבמות (דף ג.) וכפ' הגשרפין (סנהד' עה:) ת"ל רב יצחק בר אבודימי אתיא זמה זמה הנה אתיא זמה ועוד אמר היה בימי רבי כדאשכחן בפ' כירה (שבת מ:) דאמר רב יצחק בר אבודימי פעם אחת נכנסתי אחר רבי לבית המרחץ כו' והוא היה רבו של רב דאמר בפ' הספינה (ב"ב פז.) איכא תנא דאתייא לרב מדות אחוייה לרב יצחק בר אבודימי ורבינו שמואל גריס לאתייה רב בלא למ"ד כלומר שאנה לו רב במדות ור"ת מייתי ראיה מפרק כל הנשר (חולין קי.) דרבו של רב היה דאמר איכא תנא דאתייה לרב כחל אחוייה לרב יצחק בר אבודימי ואי דאפשר לגרוס שם דאתייה רב דהוא דקמהדר ליה אני כחל מגיקה שייתי לו ויש מפרשים דלו כמו ממנו כדאשכחן במועד קטן (דף כא.). ואם היו רבים צריכין לו [ג]:

[ג] **אתיא** סמיכה סמיכה מזקני. תימה אם כן ניבעי מנוקים מכל מוס ומאן דליף מעולת דאייה נמעו סומא בחמד מעייני דפטור ליה מראייה ואמר כל הנהו דפטורים התם ועוד למה לי בני ישראל למעוטי נשים מיפוק לי מהכא:

יליף מעולת ראייה. תע"ג דעולת דאייה גופה מעולת נדבה גמרה כדבסמוך וקיימא לן (זבחים דף מט:) דדבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בג"ש הני מילי היכא דיליף הכיא מילתא גופה אבל הכא יליפין עולת מוהה דטעונה סמיכה מעולת נדבה והדר גמרינן סומא דלא: **ידו ולא יד אשתו.** מהא דכתיב בני ישראל למעוטי נשים מסמיכה לא נפקא אשתו דהוה אמינא תמונן בקרבן בעלה דכיל בעלה דמיא [ג] ות"ת ולמה לי קרא למעוטי נשים מסמיכה מיפוק לי דמלות עשה שהזמן גרמא אם תבא לסמיכה שחיטה דאורייתא כדאמר בפ' כל הפסולין (זבחים לג.) דאפילו סמך בסוף הלילה תבא לעמוד השחר צריך לשחוט עדיין את התמיד תחילה שלא יהא דבר קודם לתמיד עוד תנן בפרק ג' דמגילה (דף כ:) כל היום כשר לסמיכה ולשחיטה דרים בגמרא דכתיב ביום זבחכם ואיתקש סמיכה לשחיטה דכתיב ושחט וסמך [ד]:

כאילו לא כיפר וכיפר. בפ"ק דזבחים (דף ו.) בעי למידק מהכא דלא מכפר אעשה דלאחר הפרשה דקאמר מאי לאו כיפר עשה דקודם הפרשה לא כיפר סמיכה דהוה ליה עשה דלאחר הפרשה ואמר רבא עשה דסמיכה קאמרת שאני הכא כיון דכל כמה דלא שחט בעמוד וסמוך קאי אימת קא הוי עשה לאחר שחיטה משיב כעשה דלאחר שחיטה אמר ליה רב הונא בר (רבי) יהודה לרבא ואימא כיפר גברא לא כיפר קמי שמיא כדתניא והנותר בשמן אשר על כף הכהן כו' ותימה דלא מייתי מברייתא דתנופה דהכא דעל כרחין לא כיפר קמי שמיא קאמר דלא שייך למימר לא כיפר [ה] עשה דתנופה היא לאחר זריקה ויש לומר דהך ברייתא מיתניא גבי אשם מצורע בתורת כהנים שטעון תנופה חי ושייך לפרש לא כיפר עשה דתנופה מחייב: **ולא** ידו על הצואר. נלד הגרון מקום הסימנין אשם קרוי צואר כדתנן בפרק קמא דחולין (דף יט:): סמיכה

דנין יחיד מיחיד ואין דנין יחיד מציבור ולמאן דיליף מזקני עדה מאי טעמא לא יליף מעולת ראייה דנין מידי דכתיב ביה סמיכה בגופיה ממידי דכתיב ביה סמיכה בגופיה לאפוקי עולת ראייה דהיא גופה מעולת נדבה גמרה [ו]דתני תנא קמיה דרב יצחק בר אבא [1]ויקרב את העולה [ז] ויעשה כמשפט כמשפט עולת נדבה לימד על עולת חובה שטעונה סמיכה: והעבד והשליח והאשה: תנו רבנן [2]ידו ולא יד עבדו [ח]ידו ולא יד שלוחו ידו ולא יד אשתו כל הני למה לי צריכא אי כתב רחמנא חד הוה אמינא למעוטי עבד דלאו בר מצות [ט] אבל שליח דבר מצוה הוא [י]ושלוחו של אדם כמותו אימא לסמוך ואי אשמעינן הני תרתי דלאו כגופיה דמיא אבל אשתו [כ]דכגופיה דמי' אימא תיסמך צריכא: סמיכה שירי מצוה: [ל]ת"ר [2]וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר [3]כי הדם הוא בנפש יכפר אלא לומר לך שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה [מ]מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר ותניא גבי תנופה כי האי גוונא [4]לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר אלא לומר לך שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר: על הראש: תנו רבנן [2]ידו על הראש ולא ידו על הצואר ידו על הראש ולא ידו על הגביים ידו על הראש ולא ידו על החזה כל הני למה לי צריכי דאי כתב רחמנא חד [נ] למעוטי צואר דלא קאי בהדי ראשו אבל גבו דקאי להדי ראשו אימא לא צריכא ואי אשמעינן הני תרי משום דלא איתרבי לתנופה אבל חזה דאיתרבי לתנופה אימא לא צריכא איבעיא להו ידו על הצדדין מהו תא שמע [3]דתניא אבא ביראה [ס] ברבי אליעזר בן יעקב אומר ידו על ראשו ולא ידו על הצדדין בעי רבי ירמיה מטלית מהו שתחוץ תא שמע [ד]ובלבד שלא תהא דבר חוצץ בינו לבין הזבח: ובשתי ידים: מנא הני מילי אמר ריש לקיש דאמר קרא [5]וסמך אהרן את שתי ידו כתיב ידו וכתיב שתי זה בנה אב כל מקום שנאמר ידו הרי כאן שתים עד שיפרט לך הכתוב אחת אזל רבי אלעזר אמרה להא שמעתא בבי מדרשא ולא אמרה משמיה דריש לקיש שמע ר"ל ואיקפד א"ל אי ס"ד כל היכא דכתיב ידו תרתי נינהו למה לי למכתב ידיו ידיו אקשי ליה עשרים וד' ידיו [6]ידיו תביאנה [7]ידיו רב לו [8]שכל את ידיו אישתיק לבתר דנח דעתיה א"ל מאי טעמא לא תימא לי ידיו דסמיכה קאמרי בסמיכה נמי כתיב [9]ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו סמיכה דבהמה קאמרי: ובמקום שסומכין שוחטין [פ] תכף לסמיכה שחיטה: מאי קאמר הכי קאמר במקום שסומכין שוחטין שתכף לסמיכה שחיטה: **מתני'** חומר בסמיכה מבתנופה ובתנופה מבסמיכה [ה]שאהד מניף לכל החברים ואין אחד סומך לכל החברים חומר בתנופה שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות [1]הצבור בחיים

דנין. קרבן יחיד מיחיד מעולת דאייה דהוי נמי קרבן יחיד: **דנין.** [ה]סמיכה בקרבן יחיד דכתיב ביה סמיכה בגופיה דכתיב וסמך [1] מפר העלם דבר של ציבור דכתיב ביה סמיכה בגופיה וסמך [2] (ויקרא ד): **לימד על עולת חובה.** כגון אלו דמילואים ועולת דאייה כמו עולת חובה היא: **כל הני למה לי.** [1] והכן כולהו ממד ידו ממעטי: **ושלוחו של אדם כמותו.** דגמרינן (קידושין מא:) מפסח דכתיב [שמות יב] ושחטו אותו כל קהל וגו' [1] (**דמיכה שירי מצוה.** שאם לא עשאה לא מעכב): **כאילו לא כיפר.** כאילו לא עשה מצוה מן המובחר דלכתיב (ויקרא ה) וסמך ונרצה ואפילו הכי כיפר דכפרה בדם הוא: **ולא על מצוה.** היינו הגרון בית השחיטה: **הגבייס.** היינו גב [2]: **דקאי להדי ריביה.** בשוה (ה) הכאם אימא לא נמעט: **על הלדדין.** של ראש על הלחיים: **מהו שחוון.** בין ידו לבין הלחם: **כחיב ידו.** חסר: **אקפד.** על שלא אמרה משמו ואקשי ליה אי ס"ד וכו' למה לי דכתב רחמנא בשום מקום בתורה ידיו מלא לכתוב ידו ומשמע נמי תרי: **ידו** [ח] **דסמיכה קאמרי.** דמשמע תרי [ט] והא לא אשכחן ידיו מלא דסמיכה: **סמיכה דבהמה קאמרי.** דכל מקום שנאמר ידו משמע תרי: [ט] (**מאי**) **קאמר.** במקום שסומכין שוחטין [ט] כלומר דלאחר שסומכין לאלתר שוחטין [י] שתכף לסמיכה שחיטה דהכי מסתבר שפיר (ע"א) מאי קאמר דמשמע ליה דבאותו מקום שסומכין שם שוחטין והלא אין סמיכה (כ) בעזאר [יא] ר"ל: [י] **במקום שסומכין.** בעזרה במקום הטבעות דבשעת סמיכה היו ישראל כשלו לאיכם שם שוחטין ובעזרה לאיכם שם עגלה אחר במקום שסומכין שוחטין כלומר לאחר שסומכין לאלתר שוחטין שתכף לסמיכה שחיטה ר"ל וכהי מסתבר שפיר שם"ד, ר"ל ר"ש מ"ד, ל) ויקרא ל, ל) ויקרא ל, מ) שם ט, נ) ש"מ, ס) שמות יב, ע) קדושין מא:, פ) ויקרא ל, ל) שם ב, ק) שם ד, ר) ויקרא טו, ש) ויקרא ב, ת) לקמן קד:, ת"ר אמר ר"ש מ"ד. ד"ה אמר ומוק' ב"ג מ"ד. ד"ה מי כלו ומוק' מוקין קי. ד"ה איכא ומוק' מגיבה יא: ד"ה לאחר, ב) דבור זה שייך לעמוד הקודם. ל"ק. ג) עיין רש"ש מה שתיכן על קושיא זו, ד) ועי' תוס' קדושין לו. ד"ה הקבלות וכו' מתנו יסוד על קושיא זו, ה) ל"ל עשה תנופה דתנופה היא.

גליון הש"ס

גמ' ולא יד שלוחו עי' יבמות קא ע"ב תוס' ד"ה וקבלו:

מוסף רש"י

ויקרב את העולה. עולת יום שמיני של מלואים שהגיע הכמוה על מהרן תוכה ליום, קח לך עגל בן בקר למעלת ואיל לעולה תמימים (ויקרא ט) ויעשה כמשפט. מה משפט האמור בעולת תוכה על כרחך כמשפט המפורש בעולת נדבה בויקרא קמא, שכל שמפטי עולה ושלמים שם נאמרו ובכל נדבה דבר הכתוב, דכתיב אם כי יקריב מכם מעמע לכשיקרב יקריב וכתיב כתם וסמך ידו ואמת אלו מעשה דכתיב במקום אחר אמר לא כיפר. אלא עשאה מעלה עליו כאילו לא כיפר וכיפר. כלומר שלא הם נחשוב אותה מלוה ולא סמך כאילו לא כיפר. מן המובחר וכיפר. כלומרינן מזבחים (דף ו.) כיפר לגברא דעיקר כפרה בדם אבל לא מיפר כמיי(אלתקיים)[מלותקיים] מן המובחר (יומא ה.).

רבינו גרשום

מעולת ראיה נמי היינו חובה: דכתיב ושחטו אותו וגו': שירי מצוה. ולא עשאה מעלה עליו עקר כפרה בדם כתיב: ולא על הצואר. היינו הגרון: דקאי להדי ראשו. אימא לא למעט הגביים היינו גבה של בהמה: הצדדין. של ראש: מטלית. לבין ידו לבין הראש: כתיב ידו. חסר אקשי לי' כ"ד אמאי כתי' ידיו לכתוב ידו משמע נמי שתים. ידו דסמיכה קאמרי דלא צריך למכתב ידיו אלא ידו: במקום שסומכין שוחטין דבעזרה סומכין כי היכי דשוחטין.

עין משפט נר מצוה

נד א מיי' פ"ג מהלכות מעה"ק הלכה יב:
נה ב ג ד מיי' שם הלכה יג:
נו ה מיי' פ"ט מהלכות מעה"ק הלכה טו:
נז ו מיי' פ"מ מהלכות תמידין ומוספין הל' יא:

תורה אור השלם

1. וַיִּקְרַב אֶת הָעֹלָה וַיַּעֲשֵׂהָ כַּמִּשְׁפָּט: ויקרא ט טז
2. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ויקרא א ד
3. כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא וַאֲנִי נָתַתִּיו לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר: ויקרא יז יא
4. וְאִם דָּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לְתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן: ויקרא יד כא
5. וְסָמַךְ אַהֲרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׂעִיר הַחַי וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטֹּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח בְּיַד אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה: ויקרא טז כא
6. יָדָיו תְּבִיאֶינָה אֶת אִשֵּׁי יְיָ אֶת הַחֵלֶב עַל הַחָזֶה יְבִיאֶנּוּ אֶת הַחָזֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְנוּפָה לִפְנֵי יְיָ: ויקרא ז ל
7. וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמַר שְׁמַע יְיָ קול יְהוּדָה וְאֶל עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ יָדָיו רַב לוֹ וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה: דברים לג ז
8. וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת יְמִינוֹ וַיָּשֶׁת עַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהוּא הַצָּעִיר וְאֶת שְׂמֹאלוֹ עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שִׂכֵּל אֶת יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר: בראשית מח יד
9. וַיִּסְמֹךְ אֶת יָדָיו עָלָיו וַיְצַוֵּהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: במדבר כז כג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דקמ"ל וכו' כשוה עם הלחם: (ב) ד"ה מאי קאמר וכו' אלא כעולה ומשני במקום שסומכין:

שיטה מקובצת

א] ויעשה כמשפט. פ"ה בעולת חובה כתיב ביום השמיני וההיא עולת חובה היתה ואין נגמר מהתם דהתם גזרת הכתוב הוא דהא עולת חובת צבור הוא וצבור לא בעי סמיכה רק האי דאמרינן לעיל ואומר הר"ש דע"כ פ"ה עיקר דאעולת אהרן קאי דאי אעולת העם מאי ויקרב ויעשה דמשמע אהרן יעשה עצמו הסמיכה והלא אין סמיכה רק בבעלים אלא ע"כ האי אעולת אהרן ואע"ג דלא נכתב במקומו סיים הכתוב כל העולות והדר כתיב וסמך וקאי אעולה הכתובה מקודם. עכ"ל גליון: ב] מצות הוא: ג] חד הוי אמינא: ד] דרבי אליעזר ב"י ידו תיבת אומר נמחק: ה] שוחטין ותיכף: ו] לי דתגך: ז] גב הבהמה: ח] דסמיכה אמרי: ט] שוחטין לומר ואות כ' נמחק: י] שוחטין נימא תיכף ואות ש' נמחק: יא] בעזאר כך ג"ל:

מסורת הש"ס

ג) [כיפר כ.. ב) [בכרות לד: וש"נ], ג) [כפ' כל. וש"נ], ד) יומא ה. ה) [ב"ק ו.], ו) ל"ל ממיכה קרבן יחיד. ל"ק, ז) [ויקרא ט], ז) שייך לעמהני וגו' ל"ק לסמיכה מ' שלא עשאה כו', ח) ל"ל ובכא לא כו' מגא בסמיכה. ל"ק, ט) כ"ה הכי קאמר וגו' ל"ק מה"ד הס"ד ואח"כ ד"ה מאי קאמר דמשמע ליה דבאותו מקום שסומכין שם שוחטין והלא הס"ד ואח"כ ד"ה הכי קאמר מתקום שסומכין בעזרה מתקום הטבעות דבשעת סמיכה היו ישראל כשלו לאיכם שם עגלה אחר במקום שסומכין שוחטין כלומר לאחר שסומכין לאלתר שוחטין שתכף לסמיכה שחיטה ר"ל כ"ה מ"ד, ל) ויקרא ל, ל) ויקרא ל, מ) שם ט, נ) ש"מ, ס) שמות יב, ע) קדושין מא:, פ) ויקרא ל, ל) שם ב, ק) שם ד, ר) ויקרא טו, ש) ויקרא ב, ת) לקמן קד:, ת"ר אמר ר"ש מ"ד. ד"ה אמר ומוק' ב"ג מ"ד. ד"ה מי כלו ומוק' מוקין קי. ד"ה איכא ומוק' מגיבה יא: ד"ה לאחר, ב) דבור זה שייך לעמוד הקודם. ל"ק, ג) עיין רש"ש מה שתיכן על קושיא זו, ד) ועי' תוס' קדושין לו. ד"ה הקבלות וכו' מתנו יסוד על קושיא זו, ה) ל"ל עשה תנופה דתנופה היא. ל"ק.

בחיים [א]ובשחוטין ובדבר שיש בו רוח חיים ובדבר [ב]שאין בו רוח חיים מה שא"כ בסמיכה: **גמ'** תנו רבנן [1]קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה שיכול והלא דין הוא ומה תנופה שנתרבתה בשחוטין נתמעטה בחוברין סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין אינו דין שתתמעט בחוברין ת"ל קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה ותתרבה תנופה בחוברין מקל וחומר ומה סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין נתרבתה בחוברין תנופה שנתרבתה בשחוטין אינו דין שנתרבתה בחוברין משום דלא אפשר היכי ליעביד לינפו כולהו בהדי הדדי קא הויא חציצה ליניף וליהדר ולינף תנופה אמר רחמנא ולא תנופות וסמיכה בשחוטין ליתא והתנן [ג]בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר היה עולה בכבש והסגן בימינו הגיע למחצית הכבש אחז [ד] סגן בימינו והעלהו והושיט לו הראשון הראש והרגל [ה] סומך עליהם וזורקן הושיט השני לראשון שתי ידים נותנו לכהן גדול סומך עליהם וזורקן נשמט השני והלך לו וכך היו מושיטין לו שאר כל האברים סומך עליהם וזורקן ובזמן שהוא רוצה הוא סומך ואחרים זורקין אמר אביי [ו]התם משום (ה) [ג] כבודו דכהן גדול:

הדרן עלך שתי מדות

שתי [ז]הלחם נילושות אחת אחת ונאפות אחת אחת [ח]לחם הפנים נילושות אחת אחת ונאפות שתים שתים [ט]ובדפוס היה עושה אותן כשהוא רודן נותנן לדפוס כדי שלא יתקלקלו: **גמ'** מנא הני מילי דתנו רבנן [2]שני עשרונים יהיה החלה האחת מלמד שנילושות אחת אחת מנין שאף שתי הלחם כך תלמוד לומר יהיה ומנין שאפייתן שתים שתים תלמוד לומר [3]ושמת אותם יכול אף שתי הלחם כן תלמוד לומר אותם האי אותם הא אפיקתיה אם כן לימא קרא ושמתם מאי ושמת אותם שמעת מינה תרתי: תנו רבנן ושמת אותם בדפוס [י]שלשה דפוסין הם נותנה לדפוס ועדיין היא בצק וכמין דפוס היה [ז] לה בתנור וכשהוא רודה נותנה בדפוס כדי שלא תתקלקל ולהדרה לדפוס קמא כיון דאפי [ח] לה נפחה: איתמר לחם הפני' כיצד עושין אותו רבי

סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין. תימה ותתרבה בשחוטין מקל וחומר מתנופה שנתמעטה בחוברין ונתרבתה בשחוטין: **קא** הויא חציצה. והא דכהן מניח ידו מתחת יד הבעלים ומניף פירשתי לעיל בפרק כל המנחות באות מלה (דף סא ו): **בזמן** שכהן גדול רוצה להקטיר. משנה היא במסכת תמיד (דף לג.):

הדרן עלך שתי מדות

שתי הלחם. במשנה ובמקרא קרוי לשון זכר ולשון נקבה דהכא תנן שתי הלחם ובשמואל (א י) כתיב גבי שאול ונתנו לך שתי לחם ולקחת מידם ולעיל פ' ואלו מנחות (דף עה:) קרי ליה לשון זכר דקאמר בבא מלחם גדול וכתיב (ישעיה נא) ולא יחסר [ט] לחמו: **ובדפוס** היה עושה אותן. אית דגרסי טופס וכלל אחד כמו גיטין (דף כו.) טופסי גיטין פורמ"א בלע"ז ואי אפשר לברר אם היה מתקן הלחם ממון לדפוס שהיה הדפוס בתוך הלחם או הלחם בפנים ומתוך הסברא נראה שהלחם בתוך הדפוס אבל מדקאמר בגמ' וליהדרה בדפוס קמא ומשני כיון דאפי' לה נפחה משמע שהלחם חוץ לדפוס דאי בתוך הדפוס כיון דכמין דפוס היה לה בתנור היכי מינפחה הא אין הדפוס מניחה ועוד דבכל דוכתא משמע שהיו מדביקין את הפת בתנור ואם בתוך הדפוס נמונה אי אפשר להדביקה ומהא דקתני וכשהוא רודן נותנן בדפוס אין לדקדק דשייך רדיה [י] מפני הדפוס ולא מפני שהודבקה בתנור: **וכשהוא** רודן נותנן בדפוס. הן הקערות של שולחן דלאמר (לקמן דף נז.) קערותיו אלו דפוסין וכן פירש רש"י בפירושי חומש שהיה נותנו בקערות לאחר אפייה ומימה הא דפליגי לקמן (דף לה:) באפייתן אי דחיא שבת דלמאן דאמר תנור מקדש דחיא שבת משום דאי אפי לה מאתמול איפסלא בלינה ולמאן דאמר אין תנור מקדש לא דחיא הא בין למר ובין למר קערות נתקדשו דכתיב בפ' נשא ומשחת בו את אהל מועד ואת ארון העדות את השולחן ואת כל כליו ושמא אע"ג דכתיב גבי שלחן ועשית קערותיו מ"מ כלי השולחן מיהא לא מיקרו אי נמי מאן דמפרש קערותיו אלו הדפוסים קסבר תנור מקדש אבל מאן דאמר אין תנור מקדש היה מפרש דקערותיו הייו קערות שהיו נותנים בהם את הלחם על שתי שולחנות שבאולם אחד מכסף ואחד מזהב על של כסף ונותנים לחם הפנים בכיסתן ועל של זהב ביציאתן אבל אין לפרש דעל שולחן של משה שבהיכל היו סודרין בתוך הקערות דאם כן שולחן היה מקדש יותר ממשה עשר טפחים:

ושמת אותם בדפוס. וא"ת והא אפיקתיה לומר שאפייתן שתים שתים ויש לומר דאם כן לכתוב ונתת אותם אבל ושמת משמע שימה בדפוס:

כמין

מתני' כמין וכשחוטין. בכבשי עצרת: **ובדבר שאין בו רוח חיים.** ומנמתות: **מה שאין כן בסמיכה.** דאין נוהגין בשחוטין ואין נוהג אלא בדבר שיש בו רוח חיים: **גמ' שיכול.** שיהא אחד מונף לכל הכבשים והלא דין הוא וכו': **בחוברין.** בחבירין: **נתמעטה בחוברין.** שאין כולם צריכין להניף אלא אחד מניף על יד כולם: **ותתרבי תנופה בחוברין.** שיהא כולם צריכין להניף: **תנופה שנתרבתה בשחוטין.** בין בשלמי צבור בין בשלמי יחיד: **קא חוי חציצה.** דכי מניף זה ידו ע"י חבירו הויא חוצצת בין יד [ז] חבירו לזבח: **ליניף.** חד והדר לינף חבריה: **תנופה.** אחת כמיד שבל בסמיכה לא כתיב סמיכה [ח] בהדיא אלא וסמך פתם [ט] [יכול] לסמוך והדר לסמוך: **ושמת אותם.** לכהן גדול: **הושיט הראשון.** מאותן י"ב [י] שעסוקים בתמיד וסומך עליהם כהן גדול וחוזקן על האישים ונשמט השני והלך לו וכך חבירו שלישי ומושיט לראשון והראשון לכהן גדול: **משום יקרא דכהן גדול.** שיהא נראה כמו שהקריב הוא את כולן היה סומך עליהן ולא שתהא סמיכתם נוהגת בשחוטין מן התורה:

הדרן עלך שתי מדות

רש"י כת"י

חיים ושחוטין. [מפרש בפ' כל] המנחות בגאות מלה [ד]: **בדבר שיש בו רוח חיים.** כגון קרבן בהמה: **בדבר שאין בו רוח חיים.** כגון לחמי תודה ונסכים: **גמ' כל בעלי קרבן לסמיכה.** כל החוברין סומכין: **נתמעטה בחוברין.** [שאחד] מניף כדמפרש משום דלא אפשר [משום] דהויא חציצה בין יד של זה לקרבן. ואי קשיא הא אמרינן [ה] כהן מניח ידו מתחת יד בעלים ומניף והוי ידו חציצה לא אקשיה משום דעיקר תנופה בבעלים כדכתיב [במדבר ו] על כפי הנזיר: **בזמן שהכ"ג רוצה להקטיר.** הקרבן דברשותו הוא דאמר במס' יומא [יח:] כילד מקריב חלב בראש אומר עולה זו אני מקריב: **והעלהו.** מסייעהו לעולת: **והושיט הראש והרגל.** דהן מקרבין לאשון בתמיד כדאמרינן במס' יומא [סה:]: **וסומך עליהן.** הכ"ג וזורקן על המערכה: **הושיט השני.** ד"ג הכהנים [הוי עסוקין] בתמיד [ו]: **שתי ידיים.** קרבין אחד הראש והרגל. והשני מושיט לראשון דרך כבוד הוא כך שיהא אחד מושיט מכולם ומתן לו. ומדקתני והושיט לו הראשון וסומך עליהם אלמא יש סמיכה בשחוטין: הא לאו סמיכה גמורה היא אלא משום יקרא דכה"ג שתהא הקטרתו מעולה משאר הקטרת:

(ע"ב מכ"י רבינו בצלאל אשכנזי ז"ל).

הדרן עלך שתי מדות

[הפירושים שנמצא בדפוס מכאן ואילך הוא קירוס רש"י ז"ל]

שתי הלחם. דפוס. פורמ"א בלע"ז ובגמ' מפרש היאך עשוי: **וכשהוא רודה.** [ט] מן התנור: **נותנן בדפוס כדי שלא יתקלקלו. ושברו:** **גמ' אחלה האחת.** בלחם הפנים כתיב: **ושמת אותם.** שימה לאשונה שאתה עושה מסם דהיינו בתנור תהא בלשון אותם דמשמע שהיה נותן שתים בשני דפוסין יחד בתנור: **ועדיין היא בצק.** נותנה בדפוס שהדפוס עשוי [י] כמין תיבה פרוסה ולמר כמין ספיה רוקדת כדפליגי לקמן [ע"ב] ומתקן הבצק בתוך הדפוס שיהא עשוי בעין הדפוס שהלחם היה לו דפנות ותוך: **וכמין דפוס היה לה בתנור.** והיו מסיקין אותו עם התנור ואופה את הלחם: **וליהדרה.** לאחר שרדה לדפוס קמא שתקנה בו: **נפחה** [יא] . ונריכה דפוס גדול מן הראשון:

כמין

מסורת הש"ס

ה) תמיד לג., כ) ל"ק, ג) ל"ל ר"ל. ל"ק, ד) לעיל סב., ה) לעיל סא., ו) יומא כה., ז) [ר"ש כהן], ח) [ריאיה זו לע"ג דהא ולא יחסר מוסב על האדם ומלאתי שגם המנ"ע הגיע זה במימה], ט) נמי מן הדפוס. ל"ק,

תורה אור השלם

1. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ב
2. וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת: ויקרא כד ה
3. וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרֶכֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרֶכֶת עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְיָ: ויקרא כד ו

הגהות הב"ח

(ה) גמ' משום (כנודו) תו"מ וי"ב גי' רש"י יקרא:

לעזי רש"י

פורמ"א. תבנית.

מוסף רש"י

לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה. תמצא שהביאו קרבן אחד בשתפות כולן צריכין לסמוך עליו ואין אחד סומך עליו (ערכין ב.) אפס שנתפרו ב' או ג' על קרבן אחד קריעת אכל חד וחד קרבנו וכולן סומכין בו (תמורה ב.).

הדרן עלך שתי מדות

רבינו גרשום

שיכול. שיהא א' סומך ע"י כולן. והלא דין כו': קא הויא חציצה. שידו של אחר חוצץ בין ידו של אחר: ליניף חד והדר ליניף חבריה תנופה אחת אמר כו'. אבל בסמיכה דלא כתב סמיכה אחת לסמוך והדר לסמוך: והושיט הראשון. מאותן י"ב כהנים שוכין בתמיד: וסומך עליהן כ"ג וזורקן. על המערכה: נשמט השני והלך לו ובא חברו ומושיט לראשון והראשון לכ"ג: משום כבודו דכ"ג. היה סומך עליהן אבל בעלמא ליכא סמיכה בשחוטין:

סליק פירקא

שתי הלחם. ת"ל אותם. שתי הלחם למעט לחם הפני': הא אפיקתיה לגופיה דנאפות שתים ולא בא למעט אם כן וכו': וכמין דפוס היה לה בתנור. גדול מעט מן הדפוס הראשון: וכשהוא רודה. כשמוציאה מן התנור נותנה בדפוס ג' שהוא גדול מדפוס שבתנור כדי שלא תקלקל תקונה לפי שהיא דקה ואם לא נותנה בדפוס היתה מתקלקלת: נפחה. גדילה ואינה נכנסת בדפוס הראשון.

שיטה מקובצת

נמ' א ב מיי' פ"ע מהל' מעה"ק הל' ח ופ"מ מהלכות תמידין ומוספין הלכה יא:
ס ג ד מיי' פ"ה מהל' כלי המקדש הל' יג יד:
א ה מיי' פ"ח מהלכות תמידין ומוספין הל' ו:
ב ו מיי' פ"ה שם הל' ז:
ג ז ח מיי' שם הל' ח:

ו) אחז הסגן: כ) והרגל וסומך: ג) משום יקרא: ד) תיבת לה נמחק: ה) לה נפחה רב: ו) חיים שתי לחם: ז) תיבת חבירו נמחק: ח) סמיכה אחת: ט) רודה אותן: י) עשוי למר: יא) נפחה רב:

ד א מיי' פ"ט מהלכות תמידין ומוספין הל' ט:

לעזי רש"י

קוויי"ש [קוויי"ט]. סירה קטנה.
פירק"ש [פורקי"ש]. קלשונים.
צירקל"א. חישוק.

שיטה מקובצת

(חידושי רגמ"ה)

כמין תיבה פרוצה. שניטל הקיר העליון מהדפנות של ארכה [שמכאן] ומכאן ולא נשאר [כי אם] התחתונה [והדפנות] של רחבה וכך [לחם] הפנים מקפלין בראשו [מכאן] ומכאן: ספינה רוקדת. שהיא (חדא) [חדה] (מלמעלה) [למטה] וראשיה משפעין ועולין למעלה ובאמצע נמוכה: בשלמא למ"ד כמין תיבה פרוצה היינו דהוי יתבי הבזיכין על גבי הלחם במה שהלחם שוה: אלא למ"ד כמין ספינה רוקדת שהיה לה בית קבול (וחדא) [וחדה] הוה [למטה] היכי הוו יתבין הבזיכין בתחתית הלחם. ונמצאו שלא היו נוגעין באמצעו בתחתית הלחם: מקום עביד להו. שוה בתחתית כדי מקום ישיבת הבזיכין: בשלמא למ"ד כמין תיבה פרוצה היינו דהוו יתבי קנים שבין לחם ללחם בעובי מה שנקפל למעלה שהיה רוחב א) [השלחן] כרחבו של [הלחם]: אלא למ"ד כמין ספינה רוקדת. היכי הוו יתבי קנים על גבי ראשי הלחם שהן חדין: מורשא עביד להו. לסוף הראשין [דהיה] מדביק התיכת בצק [שיהיה שוה] באמצע ועליהם הקנים שוכבין: בשלמא למ"ד כמין תיבה פרוצה היינו דסמיכין ליה סניפין ללחם שקפול הלחם עד קצת רוחב השלחן הוא והסניפין על הארץ הם עומדים ונוגעים בכל קפול הלחם עד למעלה וסומכין אותם: אלא למ"ד כמין ספינה רוקדת היכי סמכי הקנים את הלחם דאינם נוגעים על פני כל הקיפול אלא לקצות הלחם: דעגיל להו. לסניפין ב) כופין עד יגעו כמין סודקולא ואותו עגול קאי תחת שיפועו של לחם לכל קפול הלחם ועומדין הסניפין על השלחן הלחם מעמיד את הסניפין על השלחן והסניפין מעמידין קיפולי הלחם: היינו דבעינן סניף. (כהלחם) [כי הלחם] אחד על חבירו שלא ידחוק ראשי חתוך הלחם לחוץ: סניפין למה לי. והלא קיפולו ישר דאינו משופע ולא ידחוק אחד את ראש חבירו לחוץ שקיפולו שוה: ודאי למ"ד כמין תיבה פרוצה לא היו צריכין סניפין אלא משום הכי היו סניפין שהם מפוצלין שעל גבי פיצולין מכאן ומכאן מונחים הקנים ולא על גבי הלחם ממש כדי שלא יפרוס הלחם שאילו לא היו הסניפין הסומכין את הלחם והקנים: אגב יוקרא דלחם תלחי. היה נופל החתונה תלחי תלחי: סניפין על גבי השלחן מונחים. שהיה כופף ראש הסניף תחת שיפוע הלחם שיעמדו סניפין בו: הלחם מעמיד את הסניף ששפועו מהדק רגליו על השלחן והסניף מעמיד את הלחם שלא יפרוס. (עכ"ל הרגמ"ה): ג) פרוצה ושהיו הדפנות ארוכות: ד) הלחם ראשו של קנה על: ד) תיבת של נמחק: ה) סניפין של הזב: ו) שהלחם נתון ארכו: ז) פרוצה שהדפנות: ח) בקרקע אצל השלחן: ט) באותם פיצולין: י) לחם ואין יכולים: יא) מעגל שאין: יב) יושב עליו: יג) סניף והסניף מעמיד את הלחם כדאמרן: יד) שלא יהו נוגעין ס"א נוטין כל כר: ט"א נוגעין כל עיקר בדופן:

כמין תיבה פרוצה. דשולחן רחבו ממשה לרבי יהודה (לקמן דף לו.) ושמה לרבי מאיר ולחם מלכו עשרה ורחבו ממשה ונותנין מלכו כנגד רחבו של שולחן וקופל לרבי יהודה טפחיים ומחצה מכאן וטפחיים ומחצה מכאן ולרבי מאיר טפחיים מכאן ומגלה שהיה כמין תיבה פרוצה ב' דפנות זו כנגד זו ושוייס רחבין ופרוצה מלמעלה כמין ספינה רוקדת ואין לה שוייס אלא מלמעלה רחבה ומלמטה כלה והולכת עד כאצבע ושני ראשיה חדין והולכין וגבוהין מלמעלה ואין נוגעין במיס כך פי' בקונטרס ומתוך פירושו נראה דפחות הלחם [1] מלמטה ושני ראשיו חדין כספינה החדה בראשה ובסופה כדי לרוץ מהרה כך הלחם חד בראשו [2] ובסופו (של חד) לד אורך השולחן ולהכי פריך למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי יתבי קנים הלא ראשן חדין ואין יכול ליסד שם אלא קנה אחד בתמצעיתו ואע"פ שהיו שם ד' סניפין של זהב מפולגין בראשיהן כדי לקבל ראשי קנים מ"מ בעינן שיהא [3] לחם משאן חזק בתמצעו אלא יתקפלו מכובד הלחם ומה שייר בקונטרס לומר כזה שם חסידורין שבראשו ובסופו של אורך השולחן ולד רוחבו שהיו דופני הלחם מאריכין ומרחיבין בעוין זה שכופפין לד ראשו ולכך מפרש לקמן דסניפין עגול להו מיעגל אבל גובה הלחם [4] מתמצעית לא היה הולך ומגביה בשיפוע מכאן ומכאן עד שהיה הולך ומרחיב עד ה' טפחים והם השוייס הממלאים רחבו של שולחן [5] ואחר כופל מכאן ומכאן כמו דופן זקוף לר' יהודה טפחיים ומחצה ולר' מאיר טפחיים כזה* אבל מה שפי' בקונטרס ושני ראשיה חדין והולכין וגבוהין למעלה ואין נוגעין במיס שם רוצה לומר כעין

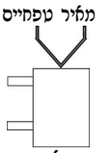

ספיות שלנו שראשו וסופו משופע והולך ואינו נוגע במיס נמצא דכי מסדר ליה ללחם על השולחן לא יתיב ללחם אקנים המונחים בראש הלחם שתחתיו ובסופו אלא יתיב אלא אקנה אמצעי בלחודיה ויש מפרשים דהיינו הא דפריך אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת קנים היכי הוו יתבי כלומר היאך היה יושב הלחם על הקנים פירוש היכי הוו יתבי קנים [6] כמשפטו שיהא הלחם עליהם ומשני מורשא עביד להו שהיה מדביק בצק בשולי הלחם ממתחיו בחודו שלמטה כדי שישען על הקנים ואין הלשון משמע כן אלא לפיכך נראה שהלחם בראשו ובסופו שכלפי אורך השולחן אין הולך ומשפע אלא אלא זקוף וא"ת למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי מיפרש מתני' הלחם הפנים ארכו עשרה ורוחבו ממשה וקופל לר' יהודה טפחיים ומחצה מכאן וטפחיים ומחצה מכאן ולרבי מאיר טפחיים הכיון דלמטה כלה והולך עד כאצבע היכי תנן נמצא ארכו ממלא רחבו של שולחן הא חסר ליה מה ששוליו הולכין וגבוהין מתמצעיתו מכאן ומכאן דכי פשטת ליה קממלא ליה ותו לא וכי משפעת ליה חסר ליה פורתא ושמא ההוא פורתא לא חשיב ועוד קשה הא דאמר רבי יוחנן (לקמן ד' לו.) לדברי האומר טפחיים ומחצה קופל נמצא שולחן מקדש ע"ו טפחים למעלה הא גבוה עפי לרבי יוחנן גופיה כיון דאמר כמין ספינה רוקדת ולריך לומר דלא הוי עפח ואמריגן לקמן כיון דלא הוי עפח לא קחשיב ולוחק הוא שהרי ששה לחמים היו זה על גב זה ומי לכל חד וחד לא סליק שמות טפח מאי קא פריך למ"ד כמין ספינה רוקדת היכי יתבי בזיכין הא אין משפיעין השוייס אפילו שמות טפח וי"ל דאפילו הכי משמע ליה דלא יתבי בזיכין שפיר דבעינן יד] שלא יהו נוגעין כל עיקר וא"ת אכתי הרי לחם הפנים עוביו טפח כדאמרינן בפסחים בפרק כל שעה (דף נ.) נמצא שולחן מקדש טובא וי"ל דאותו עובי טפח היה בתוך הקיפול שהקיפול טפחיים ומחצה לרבי יהודה או טפחיים לרבי מאיר: **דסמכי** ליה סניפין ללחם. נראה דסניפין רחבין חמשה כרחבו של לחם ומפולגין בראשיהן [7] דאמר פי' בקונטרס שראשי הקנים של כל לחם ולחם מונחין באותן פיצולין ופגימות לראשי הסניפין כמדת עובי הקנה ותימה דבמתני' תנן (לקמן דף לו.) ד' סניפין של זהב היו שם מפולגין בראשיהן כדי שיהו סומכין בהן את הלחם וכן קתני לקמן בברייתא שבהם סומכין את הלחם ואין מזכיר בשום מקום כלל נתינת ראשי הקנים משמע דלא בעי העמדה אלא ללחם התחתון המונח על טהרו של שולחן ובתוספתא (פי"ח) נמי תניא ד' סניפין היו שם שבהן סומכין את הלחם משמע חלה התחתונה דווקא ולא אפשר להיות כלל למאן דאמר כמין ספינה רוקדת: **תלה.** כמו גפל תילתי תילתי דפרק אלו טרפות (חולין דף נג.): כמין

כמין תיבה פרוצה. שניטל כיסויה ושתי דופנותיה זו כנגד זו כך הלחם היו לו ב' דפנות ושוייס רחבים כזה: **כמין ספינה רוקדת.** [8] קווי"ש ואין לה שוייס אלא מלמעלה רחבה ומלמטה כלה והולכת עד כאצבע כזה וב' ראשיה חדין והולכין וגבוהין למעלה ואין נוגעין במיס. ולהכי קרי לה רוקדת שמרקדת והולכת מהר: **היינו דיתבי בזיכין.** של לבונה בתוך לחם הפנים כדכתיב (ויקרא כד) על המערכת לבונה זכה דהוא שוייס דסמיכי הבזיכין עליהם יפה: **אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי יתבי בזיכין.** הא אין לו שוייס: **מקום הוה עביד להו.** בעובי אחד הדפנות היה מתקן להן בית מושב: **בשלמא למ"ד כמין תיבה פרוצה.** [9] היו הדפנות: **היינו דיתבי קנים.** דקתני מתניתין [לו.] כ"ח קנים היו שם שהיה נותן ג' קנים של זהב על הלחם [10] הראשון [11][המחבר] ראשו של הלחם על דופן זה ורגלו [12] [של] אחר על דופן זה ועל הקנים היה מושב לחם אחר עד שהם שם חלות זו על זו ומגדילין הקנים בין חלה לחבירתה כדי שלא יתעבשו: **אלא למאן דאמר כספינה רוקדת היכי יתבי קנים.** והלא ראשן חדיס ואין יכול ליסד שם אלא קנה אחד בתמצעיתו: **מורשא עביד להו.** אלא הראש מכאן ומכאן ומדביק מעט בצק לקבל את הקנים: **בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה.** שהיו הדפנות זקופות בשוה היינו דסמיכי סניפין ללחם דקתני מתני' [לו.] אבל אבעא

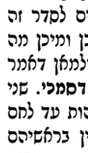

סניפין [13] היו שם מפולגין בראשיהן שנים לסדר זה ושנים לסדר זה שהלחם [14] מונח אבל לרוחבו של שולחן וקופל למעלה מיכן ומיכן מה שאורך הלחם יתר על רוחב השולחן והן דופני הלחם ולמאן דאמר כמין תיבה פרוצה [15] כפול שהדפנות זקופות בשוה: **היינו דסמכי.** שני סניפין שקורין פירק"ש העומדים בקרקע [16] אבוכות וגבוהות עד לחם העליון סומכין הלחם אלא יסברו דופניתו ולהכי מפולגין בראשיהם

פיצולין הרבה מה שראשי הקנים שעל כל לחם ולחם מונחין [17] על אותם פיצולין: **אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת.** עשויין הדפנות בשיפוע היכי סמכי סניפין ללחם והלא אין הסניפין נוגעין אלא מעט בראשו של לחם [18] ואין יכול לסמוך שאר [19] דופנותיו אלא יסבר: **דעגיל להו מיעגל.** [20] אין הסניפין עומדין זקופין אלא עשויים כחצי מעגל שקורין צירקל"א כזה [21] ואותו עיגול תחת שיפועו של לחם וסומך את כל הלחם ורגלי הסניף סומך לראש הלחם. מיעגל צירקל"א כדקרינן חוזי המעגל על שם עוגה (תענית דף יט.): **היינו דבעינן סניפין.** שאין שולי הלחם רחבים ואינו יושב [22]: **אגב יוקרא דלחם.** שזה מונח על זה מכבידו: **תלה.** נשבר כמו תילתי תילתי (חולין דף נג.): **סניפין על גבי שלחן מונחים.** ודעגיל להו כדאמרן: **אלא למ"ד כמין תיבה פרוצה.** והוו הדפנות שוות וזקופות הו לא מצו סניפין למיתב

על השלחן: **הלחם מעמיד את הסניפין.** ששיפועו של לחם מונח על קיפולו [23] של סניף [24] כדאמר דעגיל מיעגל והסניף מעמיד הלחם שלא יפול: כמין

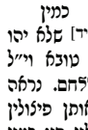

הלחם כעין זה: היינו דבעינן סניפין. כשהלחם אחד על גבי חברו שלא ידחוק ראשי החדין לחוץ: סניפין למה לי והלא קיפולו ישר ואינו משופע לא ידחוק אחד ראש חברו לחוץ שקיפולו שוה: ודאי למאן דאמר משום תיבה פרוצה לא הוו צריכי סניפין לממסכינהו אלא משום הכי הוו סניפין שהן מפוצלין שעל גבי פצולן מיכן ומיכן מונחין הקנים ולא על גבי הלחם ממש כדי שלא יפרוס הלחם שאילו היו הסניפין שסומכין הלחם והקנים: אגב יוקרא דלחם תלח הוה נפיל התחתונה תילתי תילתי: סניפין על גבי השלחן מונחין. שהיה כופף ראש הסניף תחת שפוע הלחם שיעמדו בו הסניפין: הלחם מעמיד את הסניף. ששפועו מהדק רגליו על השלחן והסניף מעמיד הלחם שלא יפרוס:

א) אולי צ"ל הקיפול וכ"ה בהרגמ"ה. ב) אולי צ"ל דהיו כפופין כדי שיגעו ללחם ועשויין כמין צירקל"א ואותו עיגול קאי וכו'

ג) [בעניין ערך תנלה גרים תנלה וכן בי' הילקוט פ' תרומה רמז שמנן], ד) רש"ר הלחם על דופן זה ולאלו הלחם עכ. ל"ק, ג) נ"ל פני, ד) ציור זה קשה, שהרי מבואר שלמ"ד כספינה נושאים הסניפין היו עומדים על גבי השולחן, ואולי יש לצייר כך:

סניפין

ה) ל"ל עיגולו, ו) ל"ל מלמעלה וגי' הל"ל עד למעלה, ז) וחד בסופו לגד אורך כו'. ל"ק, ח) משאן של לחם חזק. ל"ק, ט) מתמצעית היה הולך. ל"ק, י) נ"ל ותמ"ל כדאמרן וכו'. ל"ק, כ) ציור זה לבמהה אינו מובן, ואולי יש לצייר כך:

ה' טפחים

ל) כמשפטו. ל"ק, מ) דלמריגן לקמן פי' בקונטרס דהיינו שראשו. ל"ק,

רבינו גרשום

כמין תיבה פרוצה. שניטל הקיר העליון ושתי קירות רחבה כעין זה כך לחם הפנים מקפלין אותו מלמעלה בראשו מיכן ומיכן: ספינה רוקדת. שהיא חדה מלמטה וראשיה ומשופעין ועולין למעלה ובאמצע נמוכה: בשלמא למ"ד כמין תיבה פרוצה היינו דהוו יתבי בזיכין על גבי הלחם שהיה שוה הלחם באמצעיתו ויכולין לישב שם: אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת שיש לה בית קבול וחדה למטה דהוה יתבי בזיכין בתחתית הלחם ונמצאו שלא היו נוגעין באמצעו לתחתית הלחם: מקום עביד להו שוה בתחתית כדי מקום ישיבת הבזיכין: בשלמא דאמר כמין תיבה פרוצה היינו דהוו יתבי קנים שבין לחם ללחם בעובי מה שנקפל למעלה שהיה רוחב הלחם: אלא למ"ד כמין ספינה רוקדת היכי סמכי הקנים את הלחם דאינם נוגעים על פני כל הקיפול אלא לקצות הלחם: דעגיל להו. לסניפין ב) כופין עד יגעו כמין סודקולא ואותו עגול קאי תחת שיפועו של לחם לכל קפול הלחם ועומדין הסניפין על השלחן הלחם מעמיד את הסניפין על השלחן והסניפין מעמידין קיפולי הלחם: היינו דבעינן סניפין. (כהלחם) [כי הלחם] אחד על חבירו שלא ידחוק ראשי חתוך הלחם לחוץ: סניפין למה לי. והלא קיפולו ישר דאינו משופע ולא ידחוק אחד את ראש חבירו לחוץ שקיפולו שוה: ודאי למ"ד כמין תיבה פרוצה לא היו צריכין סניפין אלא משום הכי היו סניפין שהם מפוצלין שעל גבי הלחם ממש כדי שלא שאילו לא היו הסניפין הסומכין את הלחם והקנים: אגב יוקרא דלחם תלחי. היה נופל החתונה תלחי תלחי: סניפין על גבי השלחן מונחים. שהיה כופף ראש הסניף תחת שיפוע הלחם שיעמדו סניפין בו: הלחם מעמיד את הסניף ששפועו מהדק רגליו על השלחן והסניף מעמיד את הלחם שלא יפרוס.

כמין כוורת היה לה בתנור. וזה הלפוס שהוא נאפה בו מרובע והיינו כמין תיבה פרוצה שיש לה שוליים רחבים ומרובעים: **אימא ופיה דומה כו'.** ד] השוליים עשויין כספיחה: **כמין דוקרנין.** כמין ה] קניס הדוקרנין קניס שיש בהן ענפים הרבה דהוו מפוללין: **נפסל במסעות.** כשנוסעין ישראל במדבר ומפרקים המשכן ונושאים השלחן עם הלחם כדכתיב (במדבר ד) ועל שלחן הפנים יפרשו בגד תכלת מי נפסל לחם ביולא או לא: **בחנייתו נפסל ביולא.** אם ו] יולא חוץ לקלעים כדכתיב והיתה לאהרן ולבניו ואכלוהו במקום קדוש (ויקרא כד): **ולחם התמיד עליו יהיה.** אלמא בקדושתיה קאי: **ממקומו.** ז] של שולחן: **במסודר.** על השלחן: ח] [**במסולק**]. שעדיין לא הגיע זמן לסלק את זה עד מ] שנסעו ומ"מ בתוך מחנה הלויים הוא שנושאין אותן י] עמהן עם המשכן ודגלי מחנה ישראל סביב להם: **כי לא מפיק ליה.** מעזרה והשתא נמי לא אפקיה ממחנה לויה: **לדגלים.** להורות איזה דגל יסע ראשון ואיזה אמצעי ואיזה אחרון: **סילוק מסעות.** יא] שהפורכת נגללות: **קדשים נפסלים ביולא.** שאין להם קלעים ואעפ"כ המחנה קדוש וחוץ ומצורעין משתלחין חוץ ממחיצתן מצורע חוץ למחנה ישראל והיו מהלכים בסוף מחנה כדאמר בברכות (דף נד.) אם הכא כדאמר הכא וחוץ חוץ למחנה לויה: **אי אהל מועד דוקא הוא.** אע"ג דהוגלגלו הפרוכת כדקתני לעיל: ס"ג **אפילו קדשים נמי לא ליפסלו ביולא ואי אהל מועד לאו דוקא הוא אפילו לחם הפנים נמי ליפסול: אלא כי אתא רבין אמר.** אהל מועד לאו דוקא דלדגלים הוא דאתא ומר דמכשיר במסודר דכתיב לחם תמיד עליו יהיה ומר דפסיל במסולק: **ש"מ.** מדקתני קדשים נפסלים משום פסול יולא: **יש סילוק מסעות בלילה.** שאם היה נעלה הענן בלילה היו נוסעים מיד ולא היו ממתינין עד הבקר: **אימא מידלו.** קלעים: **בלילה לא מצו עקרי.** דכתיב יומם בריאת והדר לילה קמ"ל: **ורמינהי.** יב] דקתני וחזין ומצורעין משתלחין: יג] **נפסח הבא בטומאה.** כגון שרוב ציבור טמאים כדאמר (פסחים דף סו:) אינם נדחה לפסח שני ולא ליבור וטומאת מת הותרה להם כדכתיב (במדבר ט) טמא יג] נפש אבל לא זיבה וצרעת ורבי

מיתיבי כמין כוורת היה לה בתנור [א]ודומה כמין טבלא מרובעת אימא ופיה דומה כמין טבלא מרובעת תניא כמאן דאמר כמין ספינה רוקדת דתניא ארבעה סניפין של זהב היו שם מפוצלין מראשיהן כמין דקרנין היו שסומכין בהן את הלחם שהוא דומה כמין ספינה רוקדת איבעיא להו לחם הפנים נפסל במסעות או אינו נפסל במסעות רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר נפסל וחד אמר אינו נפסל מאן דאמר נפסל דכתיב [1]כאשר יחנו כן יסעו מה בחנייתו נפסל ביוצא אף בנסיעתו נפסל ביוצא מאן דאמר אינו נפסל דכתיב [2]ולחם התמיד עליו יהיה ואידך נמי הא כתיב כאשר יחנו כן יסעו לאידך גיסא מה בחנייתו כי לא יצא ממקומו לא מיפסיל אף בנסיעתו כי לא יצא ממקומו לא מיפסיל ואידך נמי הא כתיב ולחם התמיד עליו יהיה אלא כי אתא רב דימי אמר [ב] במסודר דכולי עלמא לא פליגי אלא כי פליגי במסולק מאן דאמר נפסל דכתיב כאשר יחנו כן יסעו מה בחנייתו נפסל ביוצא אף בנסיעתו מיפסל ביוצא למאן דאמר אינו נפסל דכתיב [1]ונסע אהל מועד [ג]אע"פ שנסע אהל מועד הוא ואידך נמי הכתיב כאשר יחנו כן יסעו לאידך גיסא מה בחנייתו [ד] כי לא מפיק ליה לא מיפסיל אף בנסיעתו כי לא מפיק ליה לא מיפסיל ואידך נמי הא כתיב ונסע אהל מועד ההוא לדגלים הוא דאתא ואידך [1]ממחנה הלוים בתוך המחנות נפקא מיתיבי [ה]בשעת סילוק מסעות קדשים נפסלין ביוצא וזבין ומצורעין משתלחין חוץ למחיצתן מאי לאו אפילו לחם הפנים לא בר מלחם הפנים מה נפשך אי אהל מועד דוקא הוא אפילו קדשים נמי אי אהל מועד לאו דוקא הוא אפילו לחם הפנים נמי אלא כי אתא רבין אמר מר אמר במסודר ומר אמר במסולק ולא פליגי אמר אביי ש"מ יש סילוק מסעות בלילה דאי סלקא דעתך אין סילוק מסעות בלילה אימת מדלי [ג] לצפרא מאי אירא משום יוצא תיפוק לי דאיפסיל ליה בלינה פשיטא [3]ללכת יומם ולילה כתיב מהו דתימא הני מילי היכא דעקור ביממא אבל היכא דלא עקור ביממא בלילא לא מצו עקרי קא משמע לן ורמינהי [ו]הוגללו הפרוכת הותרו הזבין ומצורעין ליכנס לשם אמר רב אשי לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא רבי

כמין כוורת היה לה בתנור. כוורת עגולה היא כדמוכח בפ"ק דשבת (דף ח.) והכא קתני כמין מרובעת אלא מנוקב ככוורת של קניס שישלוט האור בכולו: **מר** אמר במסודר ומר אמר במסולק **ולא פליגי.** ד] מסקנת דשמעתא דלא אמרינן אע"פ שנסע אהל מועד הוא והא דמסקיק ליה בפ' מסיק ליה (שם דף פח.): מסיק לה גבי קדשי קדשים דמפרש בשני מקומות קדשים נאכלים קודם שיעמידו הלוים את המשכן ולאחר שיפרקו הלוים המשכן ולא מיפסלי ביולא משום דאע"פ שנסע אהל מועד הוא ויש לומר דהתם מיירי בז] ז) (קודם) שנפרק אהל מועד והמזבח וקלעי החצר עומדים במקומן ח) וא"ת וכיון שנסתלק המזבח היכי מתאכלן הא"ל אלעזר התם מזבח שנפגם אין אוכלין בגינו שירי מנחה ור' ישמעאל ברבי יוסי נמי קאמר כל הקדשים שנאמרו שם פסולין ואפילו קדשים קלים והתם מדמי סילוק מסעות לנפגם מזבח וי"ל דאמיא כתנא דפליג אר' ישמעאל בר' יוסי ובקונטרס פי' התם דשני מקומות אלו לאחר שנסעו ונסתלק המזבח קאמר אלא חד מיניהו כדאיתא בעוד שהמשכן נעוי כמשפטו ומזבח לאחר שפרקוהו קדשיו וילעוותיו ועדיין המזבח במקומו וקודם שיעמידו לויה המשכן דנקט אלו דווקא נקט חדא דלא משכחת לה שיהא המזבח מונח קודם העמדת המשכן שהרי קודם שיחנו בני קהת ומשאי המזבחות היו מונין בני גרשון ובני מררי ומשאי המשכן ומקיימין אוהו בז] אבל בנסיעתן שהיו מורידין המשכן תחלה יז] ומשאין בני גרשון ובני מררי אחר דגל ראשון ובני קהת אחר דגל שני כדי שיהו קודמין בני גרשון בחנייתן ומעמידין את המשכן לפני בא בני קהת כדכתיב אחר מסע יח] בני יהודה (במדבר י) והורד המשכן ואחר שני דגלים כתיב (שם) ונסעו הקהתים ומשאי המקדש דהיינו אהרן ומזבחות וכלי שרת והקימו בני גרשון המשכן עד בואם של בני קהת ועוד אי בשביל שמחנו קרבנם קודם שיעמידו המשכן הא אמרן באיזהו מקומן (זבחים דף נה.) שלמים ששחטן קודם שיעמידו הלוים את המשכן פסולין ואי גרסינן לה מיתוקמא בשביל שלמים דווקא קאמר ומשום דכתיב בהו ושחטו פתח אהל מועד ולא יליף שאר קדשים מיניהו עכ"ל והא תתן גבי תמיד (דף ל:) לא היה השוחט שוחט עד שישמע קול שער גדול שנפתח למעלה וא"ת ונעיל אמאי איצטריך לשנויי ההוא לדגלים הוא דאתא לימא לקדשים קלים הוא דאתא דכדמוכח בפרק בתרא דזבחים (דף קטו:) וי"ל דא"כ לא הוה ליה למתליה בהאל מועד ואם תאמר ולוקמה בקדשי קדשים וכגון שהמזבח והקלעים במקומן וי"ל דמשמע ליה ונסע אהל מועד שנסתלק הכל אפילו המזבח: **שמע** מינה יש סילוק מסעות בלילה. פי' בקונטרס מדקתני קדשים נפסלין דאי אין סילוק מסעות מידלו קלעים אימת מידלו אריא משום יוצא תיפוק לי דאיפסיל ליה בלינה פשיטא אלא מאי אריא משום יוצא ונראה לפרש דקאי אפלוגתא דרבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי דאיירי בלחם הפנים ומסקינן דמסולק נפסל במסעות ועל כרחך בשבת לא היו נוסעין דאפילו לא היו תחומין מדלוייתא לא היו יכולין ליסע משום איסור הוצאה ואיסור מחמר להכי דייק דאי אין סילוק מסעות בלילה יט] תיפסול הלחם בלינה ואי הוה אמרינן דבשום פעם לא היו נוסעין אלא או בתחלת היום או בתחלת הלילה הוה מצינו למימר דדייק מבריתא שפיר: אין

השוחט שוחט עד שישמע קול שער גדול שנפתח למעלה בעלמא וא"ת ונעיל אמאי איצטריך לשנויי ההוא לדגלים הוא דאתא לימא לקדשים קלים הוא דאתא דכדמוכח בפרק בתרא דזבחים (דף קטו:) וי"ל דא"כ לא הוה ליה למתליה בהאל מועד ואם תאמר ולוקמה בקדשי קדשים וכגון שהמזבח והקלעים במקומן וי"ל דמשמע ליה ונסע אהל מועד שנסתלק הכל אפילו המזבח: **שמע** מינה יש סילוק מסעות בלילה. פי' בקונטרס מדקתני קדשים נפסלין דאי אין סילוק מסעות מידלו קלעים אימת מידלו אריא משום יוצא תיפוק לי דאיפסיל ליה בלינה פשיטא אלא מאי אריא משום יוצא ונראה לפרש דקאי אפלוגתא דרבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי דאיירי בלחם הפנים ומסקינן דמסולק נפסל במסעות ועל כרחך בשבת לא היו נוסעין דאפילו לא היו תחומין מדלוייתא לא היו יכולין ליסע משום איסור הוצאה ואיסור מחמר להכי דייק דאי אין סילוק מסעות בלילה יט] תיפסול הלחם בלינה ואי הוה אמרינן דבשום פעם לא היו נוסעין אלא או בתחלת היום או בתחלת הלילה הוה מצינו למימר דדייק מבריתא שפיר:

מוסף רש"י

בשעת סילוק מסעות. כשמורידין אם המשכן ומפלקין אם המזבחות בעת המסעות במדבר קדשים נפסלין. בשר קדשי קדשים, וקפ"ד מפני סילוק המזבח הוא מקתני חזין ומצורעין משתלחין שאין מצורע נכנס לדגלי הנכנסים וגם זב נמחנה לויה ונשלח שאהלו כלפחמרינן לקמן (דף פח.): אע"פ שנסע אהל מועד הוא (זבחים ט:). הוגללו הפרוכת. שהיו נגללין בשעת נסיעתן, והיו נוסעין סלון ונלון זבים ומצורעים וכנסין במחנה (תענית כא:).

שיטה מקובצת

ב) במסודר. גליון ד"ה במסודר על השלחן שעדיין לא הגיע כו' עד שסלקוהו בשבת כו'. וק"ק דהא ע"כ בשבת לא נסעו משום הוצאה ומחמר כמו שכתבו התוס' לקמן ושמא יש לומר כגון שאותו שבת היה יוה"כ שלחם הפנים נאכל לערב במוצאי שבת ולא הספיקו לאכול אותם עד שנסעו ויש סילוק מסעות בלילה כדמוכיח אביי וכן משמע לקמן במתני' חל יוה"כ להיות בשבת החלות מתחלקות לערב עכ"ל הגליון גמרא של קלף: ג) כי לא מפיק ליה. פ"ה כי לא מפיק ליה מעזרה וה"ג לא מפיק ליה ממחנה לויה וקשה דמה יש לנו לדמות עזרה למחנה לויה ונראה דה"פ אף נסיעתו כי לא מפיק ממחנה לויה לא מפסיל דמחנה לויה אקרי אהל מועד בשעת מסע דכתיב ונסע אהל מועד מחנה לוים אלמא דקרוי אהל מועד לפי שאהל מועד בתוכו:

ג) מצפרא:

חדושי רגמ"ה

נפסל במסעות. כשהיו ישראל נוסעים ממקום למקום היו נושאים את השלחן וגם הלחם: חד אמר נפסל במסעות. דכיון שנסעו ממקומן יוצא לחוץ ממחיצתו: וחד אמר אינו נפסל. הלחם אם הוא במקומו על השלחן: כי פליגי במסולק. [אם] סלקוהו מן השלחן [בשעת] נסיעה וכרכהו [בבגד] תכלת שעליו בפרכת והוליכוהו: אע"פ שנסע אהל מועד הוא. כיון דעדיין הוא כרוך בין הפרוכת אהל מועד הוא ולא מפסל בלינה: ההוא לדגלים הוא דאתא. שיהא אהל מועד באמצע הדגלים בין דגל ראובן לדגל אפרים: סילוק מסעות. היינו סלון אהל מועד: קדשים. שהיו [נשארים] נפסלים משום יוצא: זבים ומצורעים משתלחים חוץ למחנה. כלומר שלא היו ראוין ליכנס באותו מקום שהיה בו אהל מועד מפני שהוא קודש: אימת מדלי מצפרא. כלומר אימת משלקו מצפרא: תיפוק לי דאיפסיל בלינה. דבצפרא אכתי לא עבדא בה קרבנות והני קרבנות הוי ביה מאתמול ואי לא מדלי אלא מצפרא הוה בהנהו קדשים נמי פסול לינה אלא מדלא איירי בפסול לינה ש"מ [ש"מ הרגמ"ה]: ד) כו' אבל: אמר במסולק ולא פליגי והא בריתא דאמרה דקדשים נפסלין דמשמע אפילו לחם נמי במסולק קאמר: אימת מדלי. כלומר אימת משלקו: מצפרא תפוק לי דאיפסיל בלינה. דבצפרא אכתי לא עבוד ביה קרבנות והני קדשים דהוו ביה מדאתמול הוו ואי לא מדלי אלא מצפרא הוה בהנהו קדשים נמי פסול לינה אלא מדלא איירי מפסול לינה ש"מ יש סילוק מסעות בלילה: פשיטא דכתיב ללכת יומם ולילה דבליליא נמי מסלקי: מהו דתימא הני מילי דאימתי אזלי בליליא כגון דעקור המסעות ביממא וכו': הוגללו הפרוכת. שנסעו מקום למקום: הותרו זבין ומצורעין ליכנס לשם וקשיא ההוא דזבין ומצורעין משתלחין חוץ למחיצה:

ה) [זבחים ט: קטו:]. ו) תוספתא דזבחים פי"ג ה"ב זבחים ס:. ז) [תענית כא:]. ח) [במדבר כא]. ט) שיר לע"ב. י) ל"ל דלמרינן אע"פ שנסע אהל מועד הוא היינו כו'. יא) ל"ק. יב) [ע' תוס' זבחים דף פח ע"ב ד"ה ונ"ל ובפלפולא הוי מוריחין כו' ונסעו בני. יג) ל"ק מ"ז. יד) [ע' תוס' זבחים דף פח ע"ב ד"ה ונ"ל ובפלפולא הוי מוריחין כו' ונסעו בני. טו) ל"ל ובנקיעתן הוי מוריחין כו' ונסעו בני.

תורה אור השלם

1. וְנָסַע אֹהֶל מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלֵּוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֹת כַּאֲשֶׁר יַחֲנוּ כֵּן יִסְעוּ אִישׁ עַל יָדוֹ לְדִגְלֵיהֶם:

במדבר ב יז

2. וְעַל שֻׁלְחַן הַפָּנִים יִפְרְשׂוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת הַקְּעָרֹת וְאֶת הַכַּפֹּת וְאֶת הַמְּנַקִּיֹּת וְאֶת קְשׂוֹת הַנֶּסֶךְ וְלֶחֶם הַתָּמִיד עָלָיו יִהְיֶה:

במדבר ד ז

3. וְיָצָא הַלֹּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לְנַחְתָּם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה:

שמות יג כא

רבינו גרשום

כמין כוורת היה לה בתנור. לחלה והיינו הדפוס ודומה כמין טבלא מרובעת. אלמא דהלחם נמי מרובע כמין תיבה: אהא לא תקשי אימא ופיה של דפוס דומה כמין טבלא. שהיה פיה מרובע מרוחב כדי שיכניס בו הלחם בריוח אבל למטה עשוי הדפוס כמין ספינה רוקדת: ארבע סניפין. בי' לסדר זה וב' לסדר זה: ומפוצלין מראשיהן. כדי לקבל הקנים: כמין דוקרנין. כעין קנין שמתפרדין מלמעלה: נפסל במסעות. כשהיו ישראל נוסעים ממקום למקום היו נושאין את השלחן עם הלחם שעליו: חד אמר נפסל. דכיון דנסעו ממקומן הוה ליה חוץ ממחיצתו: חד אמר אינו נפסל [אם] הוא (ו)במקומו (הוא) על השלחן: מה בחניית המשכן נפסל ביוצא. חוץ ממקומו: אף בנסיעתו [כי לא יצא] ממקומו לא מיפסיל ע"ג השלחן: במסודר. שעדיין ע"ג השלחן לא מיפסיל אע"ג דנסעו: כי פליגי במסולק. שאם סלקוהו מן השלחן בשעת נסיעה וכרכוהו בבגד תכלת שעליו ובפרוכת והוליכוהו: אע"ג שנסע כיון דעדיין הוא כרוך בין הפרוכת אהל מועד [הוא] ולא מפסל ביוצא: מה חנייתו כי לא מפיק ליה חוץ לדיריעות לא מפסיל: ואידך דפסיל והכתיב ונסע אהל מועד דמשמע אף על גב דנסע אהל מועד הוא ההוא (דנסע) לדגלים הוא דאתא. שיהא אהל מועד באמצע הדגלים בין דגל ראובן לדגל אפרים: סילוק מסעות. היינו סילוק אהל מועד: קדשים שהיו שם נפסלין משום יוצא וזבין ומצורעין משתלחין חוץ למחיצה. כלומר שאין ראוין להכנס באותו מקום שהיה בו אהל מועד מפני שהיא קדוש: מאי לאו דמאי קדשים נפסלין אפילו לחם הפנים קאמר: אי אהל מועד דוקא דאע"ג שנסע אהל מועד הוא אפילו קדשים נמי לא ליפסלו: אלא כי אתא רבין אמר ר' יוחנן ור' יהושע בן לוי [לא פליגי] מאן דאמר במסודר ומאן דפסל

ה) קנים שיש בהן ענפים הרבה דהיינו מפוצלין: ו) אם היה: ז) על השלחן תיבת של נמחק: ח) תיבת במסולק ל"ש ונמחק: ט) שנסעו כ"ע לא פליגי דלא איפסל דהא כתיב לחם הפנים תמיד כי פליגי במסולק שסלקוה בשבת וסדרו אחר ולא הספיקו לאכול אותם עד שנסעו: י) אותן כהנים עמהם על השלחן ודגלי: יא) שהפרוכת נגלל: יב) טמא לנפש: יג) טמא דגל: יד) פליגי מסמקנא דשמעתא [משמע]: טו) קודם שנפרק אהל מועד מכל וכל: טז) תיבת אבל נמחק: יז) תחלה ונוסעין תיבת ונושאין נמחק: יח) מסע דגל: יט) בלילה תיפוק ליה דאיפסיל:

נר מצוה

א) מיי' פ"ב מהל' תמידין ומוספין הל' ט:

מוסף רש"י

בשעת סילוק מסעות. כשמורידין אם המשכן ומפלקין אם המזבחות בעת המסעות במדבר קדשים נפסלין. בשר קדשי קדשים, וקפ"ד מפני סילוק המזבח הוא מקתני חזין ומצורעין משתלחין שאין מצורע נכנס לדגלי הנכנסים וגם זב נמחנה לויה ונשלח שאהלו כלפחמרינן לקמן (דף פח.): אע"פ שנסע אהל מועד הוא (זבחים ט:). הוגללו הפרוכת. שהיו נגללין בשעת נסיעתן, והיו נוסעין סלון ונלון זבים ומצורעים וכנסין במחנה (תענית כא:).